

Elbilspremie trolig utformning – och 2030:s förslag

Bakgrund

Naturvårdsverket har i uppdrag att ta fram förslag till en ny elbilspremie, att införas 1 januari 2026. Den 27 mars lämnade de en första delrapport till Regeringskansliet, de tar emot **skriftliga inspel till den 9e maj** och lämnar ett slutligt förslag 31 maj. Sannolikt remitteras stödförordningen i juni, och regeringen ska senast sista juni skicka förslaget till EU-kommissionen, förhoppningsvis få godkänt under hösten och införa premien 1 januari 2026.

2030 är i huvudsak positiva till det förslag på upplägg för premien som nu presenterats, utifrån att regeringens uppdrag är *elbilspremie* och alltså inte ett bredare omställningsstöd.

Förslaget

Naturvårdsverkets förslag är i nuläget enligt nedan:

- Premien är enbart för **privatpersoner**, dvs inte t.ex. företag eller kommuner
- **Köp och leasing** ingår. Utbetalning fördelas över tre år, med en utbetalning per år för att förhindra att bilen säljs vidare direkt.
- **Nya och begagnade** elbilar, samma premie för båda: Ca 45 000 – 60 000 kr, ca 1250-1700 kr/mån för leasing.
- Premie **2026-2032**, högre nivå första tre åren
- För boende i **landsbygdskommuner** eller områden med begränsad kollektivtrafik, definieras som 177 landsbygdskommuner enligt Tillväxtverket; med glesa blandade kommuner, tätortsnära landsbygdskommuner, glesa och mycket glesa landsbygdskommuner. Därtill omfattas glesbefolkade områden i mer tätbefolkade områden, även i storstadsområdena.
- **Intäkter** upp till medelinkomst, vilket är vad EU medger. Det innebär ca 30 000 kr/månad för ensamhushåll, ca 50 000 kr för ensamstående vuxen med två växelvis boende barn och ca 70 000 kr för hushåll med två vuxna och två barn. Totalt omfattas ca 860 000 hushåll (av ca 5 miljoner, dvs knappt 1/5).
- Någon i hushållet **måste ha en bil med förbränningsmotor** sedan minst (ca) 9 månader. Undantag utom för hushåll med lägst inkomster och/eller störst – men måste inte göra sig av med den (skulle troligen strida mot EU-förordningen).
- **Ingen laddbar bil** (elbil/laddhybrid) får redan finnas i hushållet

Klimat effekter har inte beräknats, delvis för att det är svårt att bedöma hur många av dessa hushåll som ändå skulle ha skaffat elbil. Men paketet tänks bidra till att klimatmålen nås, och till att elbilar stannar i landet.

2030-sekretariatets förslag till justeringar

- En elbilspremie på **50 000 kr för nya elbilar och 25 000 kr för begagnade** räcker; högre nivåer minskar kostnadseffektiviteten (men också för låga nivåer är dåligt; då belönas bara ett beteende som ändå skulle ha skett). 2028 kan det sänkas till 40 000/20 000 kr, 2030 till 30 000/15 000 kr och 2032 helt avskaffas (enligt plan).
- Elbilar ska bli det nya normala, då de flesta ska inte behöva någon premie framgent. Att omfatta alla upp till nationell medelinkomst innebär i stora delar av landet att två tredjedelar av befolkningen omfattas, vilket kan vara väl många. Tidigare tankar på **<80% av medelinkomst** är rimlig gräns.
- Ett **pristak** för inköp av fordon på 500 000 kr bör införas, som med tidigare premie, vilket stärker acceptansen för premien. Det **prisgolv** som diskuteras bör inte införas, men premien bör max kunna vara en tredjedel (eller 30%) av inköpspriset.
- Att **utesluta de som har elbil i nuläget är oklokt**; det är mycket positivt om de som t.ex. har en enklare elbil för korta sträckor med hjälp av ett stöd kan ta steget till att skaffa elbil för alla bilresor.
- **Lätta lastbilar** bör också omfattas; de delar i stor utsträckning användningsområden med personbilar och många småföretag behöver stimulans för omställning.
- Mindre **fyrhjuliga, L7e-klassade fordon**, betraktas också som bilar av allmänheten och bör också omfattas. Det skulle kunna bidra till att fler unga förare väljer elfordon.
- **Bilar för delad mobilitet** bör ingå; exempelvis har många taxiföretag på landsbygden ett fåtal bilar och har svårt att ställa om utan stöd.
- **Konvertering till eldrift** bör omfattas; då köper man de facto en elbil och bidrar samtidigt till att en fossilbil tas bort.
- **Krångliga detaljregleringar bör undvikas**. Det är frestande med t.ex. ökad stimulans för personer med mycket låga inkomster, högre premie för stora familjer etc – men det försämrar kommunikerbarheten och därmed användbarheten.
- En beredskap för att **fylla på med mer medel** behövs. Det är svårbedömt hur många som kommer att nyttja premien, men totalt 800 milj kr/år och en premie på 50 000 kr innebär 14 000 bilar/år vilket bara är cirka 5% av nybilsförsäljningen.